

Seçilmiş Göstergelerle, Türkiye’de Bankacılık Sektörü ve Uluslararası Karşılaştırması

22 Mart 2016

Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından yayımlanan Finansal Sağlamlık Göstergeleri (Financial Soundness Indicators) veri seti kullanılarak Türkiye’de bankacılık sektörü ile diğer ülkelerin risk göstergeleri, gelir-gider ve karlılık göstergeleri karşılaştırılmaktadır. Gelişmekte olan ve gelişmiş ülkeler, IMF tarafından yapılan sınıflandırma içinden seçilen ülkelere oluşturmaktadır.

Sermaye yeterliliği oranı tatmin edici bir düzeydedir

Eylül 2015 itibarıyla, sermaye yeterlilik rasyosu (SYR) çalışmada seçilen gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında yüzde 12,9 ile yüzde 20 arasında değişmektedir. Bu oran Türkiye’de yüzde 14,6 düzeyindedir.

Kredi riski makul düzeydedir

Türkiye bankacılık sektöründe takipteki alacakların toplam kredilere oranı seçilen gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin altındadır. Türkiye’de yüzde 2,8 seviyesinde bulunan bu oran gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere çok geniş bir aralıkta dağılım göstermektedir.

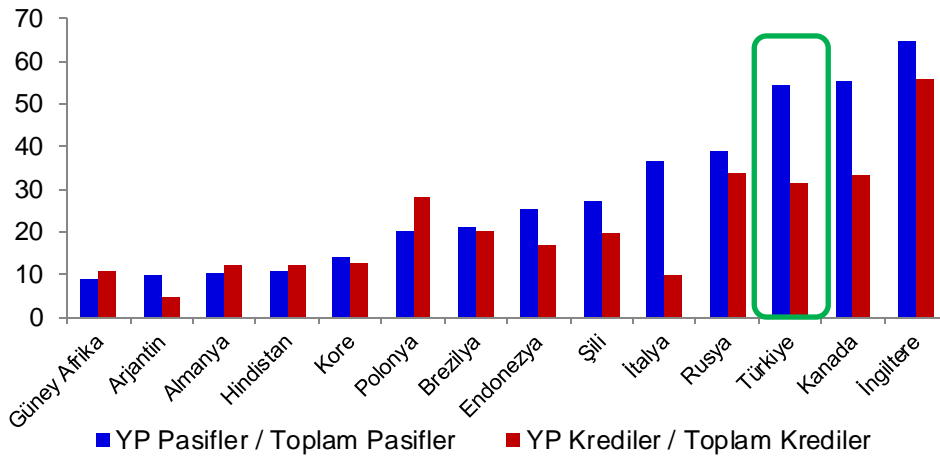
Risk Göstergeleri (yüzde)

(yüzde)	Sermaye yeterlilik rasyosu	Takipteki alacaklar / toplam krediler	Son verinin ait olduğu dönem
Gelişmekte Olan Ülkeler			
Arjantin	14,6	1,8	Eylül 15
Brezilya	15,5	3,1	Eylül 15
Çin	13,0	1,5	Haziran 15
Macaristan	17,2	13,6	Eylül 15
Hindistan	12,9	4,8	Eylül 15
Endonezya	20,2	2,6	Eylül 15
Malezya	15,5	1,6	Haziran 15
Rusya	13,0	7,4	Eylül 15
Güney Afrika	14,2	3,1	Kasım 15
Gelişmiş Ülkeler			
Kanada	14,0	0,5	Eylül 15
Almanya	18,1	...	Eylül 15
İtalya	14,5	18,0	Haziran 15
Japonya	13,6	1,6	Ocak 15
Kore	14,2	0,6	Haziran 14
İngiltere	17,3	1,8	Aralık 14
ABD	14,2	1,5	Eylül 15
TÜRKİYE	14,6	2,8	Eylül 15

Türkiye'de yabancı paranın varlık ve yükümlülüklerin bilançoadaki payı yüksektir

Yabancı para (YP) cinsi varlık ya da yükümlülüklerin bilanço içindeki payları Türkiye'de diğer gelişmekte olan ülkelerden daha yüksektir. IMF verilerine göre toplam pasifler içinde YP kalemlerin (dövizle endeksli dahil) payı yüzde 54,5; krediler içinde YP kredilerin payı ise yüzde 31,7'dir. Türkiye'de bankaların YP varlık ve yükümlülüklerinin toplam içindeki payları yüksek olmasına karşın; bankalar bilanço dışı işlemleriyle yabancı para net pozisyonunu düşük düzeyde tutmaktadırlar.

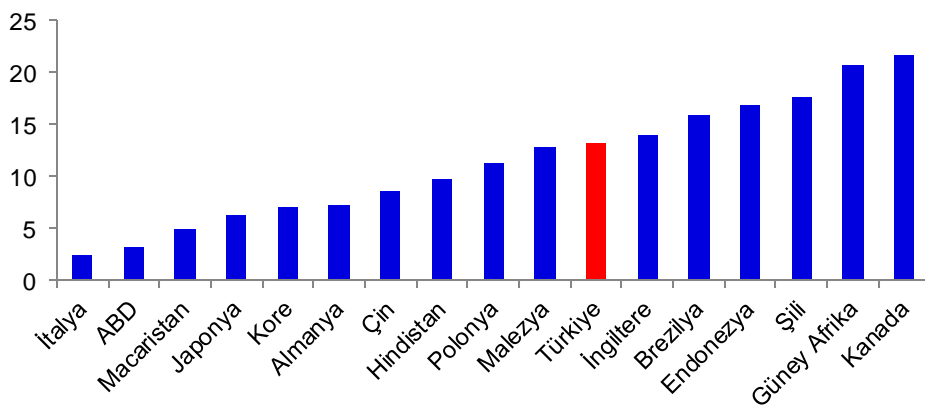
Yabancı Para Pozisyonu (yüzde)

Vergi öncesi kar dikkate alındığında, özkaynak karlılığı benzer ülkelere göre daha düşüktür

Sektörün benzer makroekonomik yapıya sahip olduğu Brezilya ve Güney Afrika gibi diğer gelişmekte olan ülkelerin altında bir özkaynak karlılığına sahiptir. Bankacılık sektörlerindeki ciddi sıkıntılarla uğraşan Avrupa ülkelerindeki düşük özkaynak karlılığı ortalamayı aşağı çekmektedir. Türkiye'de özkaynak karlılığı Eylül 2015 itibarıyla IMF tarafından açıklanan verilere göre yüzde 13,3'dür. Bu oran özkaynak maliyetinin altındadır.

Özkaynak Karlılığı (Vergi öncesi kara göre, yüzde)

Türkiye, faiz dışı gelirlerin toplam gelire oranının en düşük olduğu ülkeler arasındadır

Bankacılık sektörlerinin gelir ve gider büyüklüklerine ilişkin seçilen rasyolara göre, Türkiye’de bankacılık sektörünün farklılaştığı en önemli husus, faiz dışı gelirlerin toplam gelirler içindeki payının çok düşük olmasıdır. Faiz dışı gelirlerin toplam gelirler içindeki payı gelişmekte olan ülkelerin birçoğunda yüzde 35’in üzerinde, gelişmiş ülkelerde ise yüzde 45’e yakın iken, Türkiye’de faiz dışı gelirlerin toplam gelirlere oranı yüzde 25 düzeyindedir.

Öte yandan, faiz dışı harcamaların toplam gelire oranı Türkiye’de daha düşük seviyededir. Bunun sebebi Türkiye’de personel harcamalarının payının seçilmiş diğer ülkelere göre daha düşük olmasıdır.

(yüzde)	Faiz dışı gelirler / toplam gelirler	Faiz dışı harcamalar / toplam gelir	Personel harcamaları / faiz dışı harcamalar	Son verinin ait olduğu dönem
Seçilmiş Gelişmekte Olan Ülkeler				
Arjantin	66,3	47,5	61,4	Eylül 15
Brezilya	21,5	52,0	54,0	Eylül 15
Şili	33,4	48,6	49,9	Aralık 15
Çin	24,6	27,2	42,2	Haziran 15
Macaristan	51,7	91,8	...	Eylül 15
Hindistan	29,7	51,1	53,4	Eylül 15
Endonezya	29,9	49,7	42,0	Eylül 15
Malezya	38,5	46,3	...	Haziran 15
Güney Afrika	43,7	63,0	50,1	Kasım 15
Seçilmiş Gelişmiş Ülkeler				
Kanada	49,4	62,8	53,4	Eylül 15
İtalya	54,3	59,2	54,5	Haziran 15
Kore	30,0	59,8	39,0	Haziran 15
İngiltere	51,6	64,1	53,2	Aralık 14
ABD	37,2	61,1	46,1	Eylül 15
TÜRKİYE	24,7	52,1	35,7	Eylül 15

Tanımlar*

Özkaynak karlılığı = vergi öncesi kar / özkaynaklar

Faiz dışı gelirler / toplam gelirler = (ücret ve komisyon gelirleri + finansal işlem gelirleri + kar payları + diğer gelirler) / net faiz geliri + (ücret ve komisyon gelirleri + finansal işlem gelirleri + kar payları + diğer gelirler)

Faiz dışı harcamalar / toplam gelir = idari harcamalar / net faiz geliri + (ücret ve komisyon gelirleri + finansal işlem gelirleri + kar payları + diğer gelirler)

*Tanımlar IMF tarafından yayımlanan “Financial Soundness Indicators (FSIs) – Concepts and Definitions” metninden alınmaktadır.